

II. Péter 3, 12.

Levelünk szerzője a parusia késlekedése miatt támadt kétségek és bajok ellen küzd. Az egyik generáció már kihalt (3, 4) a nélkül, hogy az Úr visszajövetele bekövetkezett volna.

A parusia hite az őskeresztyénség körében roppant fontos ethikai tényező volt. Társaságos és magánéletük alakulására rendkívül nagy befolyást gyakorolt. Abban a reményben, hogy az Úr nemsokára visszajön s megítéli a világot és megalapítja az igazakkal, a hívőkkel az istenországot, ezért a hívők már most ez életben is választott szentek, igazak: készséggel lemondottak a tulajdonról, a családalapításról, az élvezetekről, és mindenről, a mi alkalmas lehetett arra, hogy az embert az Úrtól elszakassza.

Levelünk szerint abban a körben, amelyhez a levél intézve volt, az Úr ígéréteinek valóságában való kételkedés miatt sokan elszakadtak a keresztyénségtől és nemcsak maguk merültek bele az élvezetekbe, hanem hivatkozva a szabadságra másokat is arra csábítottak. (2 3, 13-19.) Ezek hatásának ellensúlyozására siet szerzőnk e levéllel. Ő is elismeri a parusia elmaradásának tényét, de megadja ennek gyönyörű magyarázatát is! A mi javunkért történik annak halasztása, hogy legyen időnk a megtérésre, mert az Istennek nem az a célja, hogy valaki elveszzen, hanem hogy mindenki megtérjen. (3, 9).

Mi most már a keresztyén hívő kötelessége? Nem kételkedni, nem emberi időszámítás szerint itélkezni az örökkévaló felett, akinél egy nap olyan mint ezer esztendő s ezer esztendő mint egy nap (3, 8.), nem is belemerülni ez élet gyönyörűségeibe s élni a vágyaknak, hanem betölteni igaz hivatásukat (1, 10.), amelyet szerzőnk az Istennek és a Jézus Krisztusnak ismerete alapján az isteni természet birtokában jelöl meg (1, 3-4). Egyet sohasem szabad felednie a keresztyén hívőnek: hogy az Úr biztosan eljő, csak ép az idejét nem tudjuk mikor. De ép ezért kell mindig készen állani az Ur jövetelére és méltó fogadására. (v. ö. Mt. 25, 1-13. 24, 42-51. s párh.) A parusia egyúttal a világ végével és megítéltetésével is össze lesz kapcsolva (3, 10-12). A régiék elmúlnak s új eget és új földet kapunk (3, 13. v. ö. Apok. 21, 1.).

Ennek a tudata azonban a hívőre nézve fontos kötelességgel jár. Ha minden szétbomlik és elpusztul, s csak az marad meg, a mi az isteni természet birtokosa (1, 4.), akkor ebből az a kényszerű kötelesség háramlik a hívőre, hogy a szent, az isteni ἀρετή-nek megfelelő magatartás és a kegyesség, az istenesség megszerzésére és minden irányú kifejtésére fordítsa minden gondját (3, 10.) A parusia hitének itt van óriási ethikai jelentősége. A ker. hívő a saját érdekében, de meg az eljövendő iránt való kötelességből és tiszteletből is a neki adott talentumokkal hiven és buzgón sáfárkodva, éberén várja eltávozott urának visszatérését.

A 11. verssel a 12-ik a lehető legszorosabb összefüggésben van. Csakhogy már tovább fejleszti a gondolatot. A vers elején álló προσδοκῶντας visszamatat az előző vers ἰμῶς-ára, s voltaképp csak a 11-ben kifejezett gondolatot ismétli. A hívő kitartóan vár, mert tudja, hogy az Úr eljövételének be kell következnie. De sőt tovább megy és tovább is kell mennie. Nemcsak azért kell megmaradnia (δεῖ ὑπάρχειν) az istenes életben, mert ez felel meg az ő hivatásának, ezt kívánja a józan okosság is, ezt teszi szükségessé a parusia bizonyos eljövetele is, hanem különösen is azért, mert ezzel előmozdítja azt, aminek eljövetelét várja, a minnek a késlekedése gyarló lelkét megingatja: a parusiát.

A σπεῖδω ige már a classikus görögységben is transitive *u*-vel valaminek a nógatására, valamire való törekvés, valamin való fáradozás jelzésére szolgált. Az újszöv. bibliafordítók és magyarázók azonban leginkább intransitive vették s így kiegészítették εἰς-szel is. Ez az oka, hogy a Vulgatában úgy, mint Luthernél is, de meg a magyar fordításban is ily értelemben áll: sietni az Úr napjának eljövételére. Ez az értelmezés merőben helytelen.

A σπεύδοντας τὴν παρουσίαν τῆς τοῦ Θεοῦ ἡμέρας azt jelenti: siettetvén az Isten napjának eljövetelét. Vagyis nem elég csak passive várakozni az Úr visszajövetelére, az sem elég, hogy az ember a maga érdekében megmaradjon a tiszta és a szent élet követésében, hanem kell hogy active is előmozdítsa az Úr eljövételének s ezzel az új ég és új föld megvalósulásának üdvösséges bekövetkezését.

Persze itt az tűnik fel elsőbb is, miként lehetne az ember munkástársa az Istennek oly módon, hogy még siettetné is az Úr napjának eljövetelét? Megmondja a 11. vers. A világ el fog pusztulni, mert gonosz. Helyébe új ég és új föld lép, amely az Isten természetének osztályosa. Aki már itt osztályosa annak az isteni természetnek, annak meg kell abban maradnia. S mennél inkább megmarad, annál inkább különül el e veszendő világtól, s annál inkább siettetni is az Úr napjának eljövetelét. Mert csak akkor jön el az Úr napja, ha a gonosz és a jó, az istentelen és

az istenes egész világosan és határozottan elkülönül. Amíg a hívő is hajlandó a gonoszságra és a vágyak szerint való élésre, e világnak barátságára, addig nincs meg az éles ellentét a jó és a rossz, a kárhozat és az üdv népe között, s mert az Isten nem akarja, hogy a hívők közül csak egy is elveszzen, ezért várakozik türelemmel a teljes, az igaz megtérés bekövetkezésére. (3, 9).

A 12. verset Jézusnak Mt. 13, 24-30-ban található parabolája oldja meg igazán. Ott olvassuk, hogy azonnal tiszta lenne az a jó maggal bevetett szántóföld, mihelyt a gazda megengedné a buzgó szolgáknak, hogy erőszakkal kiirtsák a gazt belőle. A tiszta föld volna az istenországa. Ám a gazda nem oly türelmetlen, mint a buzgó szolgák. Vár mindaddig, míg csak úgy a gabona, mint a dudva teljesen ki nem fejlík, annak elkülönülése világosan meg nem tetszik s nem oly erős többé a veszedelem, hogy a tiszta vetést a dudvával összetévesztve szintén kipusztítják. Péter 3, 12 tehát ennek értelmében mondja, hogy a ker. hívő azzal sietteti a nagyon várt parusiának a bekövetkezését, ha mennél buzgóbban kitart a jóban, a hitben, a kegyességben és nem ingadozik, nem kétségkedik, mert ily módon a gonosz és az igaz teljesen kifejlík és elkülönül, akkor itt az aratás ideje, az Úrnak nagy napja.

Raffay Sándor.